

Voorzitter,

Hier staat een blijde fractievoorzitter, die nog aan het nagenieten is van de uitslag van de landelijke verkiezingen. Het feit dat bijna 25% van de kiezers in Waalre op D66 heeft gestemd, geeft enorm veel energie. Hetzelfde geldt als ik kijk naar hoe de D66 fractie deze begroting benadert, met open blik, inhoudelijke scherpte en met constructieve energie samenwerkend aan de toekomst van Waalre.

Laten we beginnen met complimenten aan het college, de auditcommissie, griffie en de organisatie. Dit geldt voor de begroting én het beleidskeuzemenu. Het is een duidelijke stap vooruit. De keuzes zijn inzichtelijker en de raad kan hierdoor realistische aanpassingen voorstellen. Niet dat iedereen dit dan ook doet, maar daar kom ik later op terug.

Wij zien nog kansen om duidelijker te maken waarom bepaalde keuzes gemaakt worden, of wat ze concreet opleveren voor onze inwoners. Wij kijken als raad graag mee, niet alleen om te zien wat we doen, maar vooral waarom en óf iets werkt.

### Slimmer omgaan met geld

D66 kijkt kritisch naar de financiële keuzes. We zien dat overschotten opnieuw direct naar de algemene reserve gaan onder het mom van solvabiliteit. Financiële weerbaarheid is belangrijk, maar waarom sparen als belangrijke opgaven blijven liggen en de OZB en daarmee de lasten voor de inwoners stijgen?

Juist nu is er ruimte om te investeren in innovatie, preventie en duurzaamheid, én om de OZB minder te laten stijgen. In onze voorstellen zullen we dit inzichtelijk maken. Wij hebben straks, met onze plannen, 175.000 euro om de OZB te kunnen verminderen. Zonder ongefundeerde besparingen, zoals enkele collega's hier weggeven.

Ook het budget voor inhuur vraagt om aandacht. Het maakt de risico's van een kleine organisatie duidelijk. In plaats van steeds opnieuw mensen in te huren, ziet D66 kansen om structureler samen te werken met buurgemeenten en partners: door kennis te delen, besparen we geld en behouden we kwaliteit.

Aan het College maar ook aan het ManagementTeam van onze gemeente: Wat is jullie plan voor de toekomst? Laten we voorkomen dat de zelfstandigheid van Waalre enkel een doel wordt, zonder vaste medewerkers en zicht op continuïteit.

### Innovatie

D66 gelooft in vooruitgang - ook in AI en digitalisering - maar innovatie is pas waardevol als het iets oplevert. In de begroting zien we een post van €100.000 voor AI in 2027, echter zonder duidelijke doelstelling of besparingsverwachting. D66 Waalre wil weten wat we gaan implementeren, wat we ermee besparen en - vooral belangrijk - welke voordelen het oplevert voor onze inwoners. *Omdat we de concrete doelen nog missen en we beter gericht*

*kunnen leren van pilots elders, stellen we samen met Zelfstandig Waalre een amendement voor om dit bedrag van € 100.000 voor 2027 te schrappen.*

### Sociaal domein

Ook binnen het sociaal domein pleiten we voor meer focus. We lezen wel over bezuinigingen, maar D66 zet júst in op meer structurele preventie. €100.000 voor preventie is een begin, maar wat ons betreft nog onvoldoende. Voorkomen dat inwoners in de problemen komen is niet alleen de meest menselijke vorm van beleid, maar ook kostenbesparend! Wij willen dat het college meer investeert in het voorkomen van schulden, eenzaamheid en gezondheidsproblemen - in plaats van pas in te grijpen als het te laat is. We kijken positief vooruit en gaan voor een kadernota, volgend jaar, met meer investeringen in preventie ook voor burgerinitiatieven, zoals een leven lang wonen in Waalre.

En dan de afbouw van de subsidie van voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Daarmee wordt een flinke besparing gerealiseerd, maar we vragen ons serieus af: waarom eigenlijk? Waarom hebben we deze ondersteuning jarenlang belangrijk gevonden en stopt dat nu ineens? *Omdat de effecten nog onbekend zijn, en we gelijke kansen voor kinderen willen waarborgen, dienen we samen met GroenLinks en PvdA een amendement in om deze afbouw te stoppen en eerst de analyse af te wachten.*

### Toeristenbelasting

Voorzitter, laten we zorgvuldig kijken of dit wel het moment is om de toeristenbelasting te verhogen. D66 heeft altijd gepleit voor een gelijk speelveld met onze grote buur Eindhoven. *We stellen in een amendement voor om de tarieven van Eindhoven te blijven volgen.* Zeker nu de BTW op overnachtingen flink stijgt, moet Waalre zich eerlijk in de markt blijven positioneren en er rekening mee houden dat ondernemers ook fors meer betalen met de strek stijgende btw.

### Leefomgeving

We moeten ook blijven investeren in onze leefomgeving. De wijkaanpak is daar bijvoorbeeld belangrijk in. En ja, schone verkeersborden ook. Dat gaat over veiligheid. We waren wel verbaasd dat dit een nieuwe opgave was. Wellicht kan dit nog uitgelegd worden?

Maar als we de € 5.000,- kosten hiervan in kunnen zetten voor bijvoorbeeld een mooie activiteit voor eenzame ouderen in het dorp, dan beloof ik bij deze dat de fractie van D66 tijdens NLdoet in maart komend jaar verkeersborden gaat wassen! *We dienen hiervoor een Amendement in samen met het CDA.* Overigens heeft het vervangen van nog werkende straatverlichting nu niet onze prioriteit.

### Jongeren en sport

Twee belangrijke successen voor de jeugd: het jongerencentrum en hopelijk snel het Urban Sportspark. Het zijn twee punten waar D66 zich echt hard voor heeft gemaakt in de afgelopen jaren.

Het jongerencentrum bewijst zijn waarde en D66 wil dit succes graag verder uitbouwen met meer verbinding en preventie. De huidige 8 uur per week zijn niet genoeg gezien de populariteit en de wachtlijsten. Daarom stellen we, samen met GroenLinks en PvdA, via een amendement voor om de openingstijden uit te breiden naar 12 uur.

Wij horen ook graag vandaag wanneer onze langgekoesterde wens voor een *urban sportspark* echt waarheid wordt. Het geld hiervoor is al binnen, aan de slag voorzitter!

### Duurzaamheid

Op het gebied van duurzaamheid zien we een focus op de energie- en warmtetransitie. Dat is positief, maar D66 vraagt zich af waar de ambitie blijft voor ons groene kapitaal?

We maken ons zorgen over het verdwijnende groen en de verdwijnende bomen in particuliere tuinen in onze wijken. En in tegenstelling tot wat sommige andere fracties hier vinden, verdienen deze wat ons betreft net zoveel, of misschien zelfs wel meer bescherming dan de bomen en het groen in onze villawijk.

*Wij roepen in een motie het college op om in 2026 met een concreet plan van aanpak te komen om het groene karakter te borgen en versterken.*

### Leges

Net als in voorgaande jaren, wil D66 opnieuw aandacht vragen voor de opbrengsten van de leges. Leges zijn bedoeld als tegemoetkoming, om kosten te dekken die een overheid maakt voor het verlenen van een specifieke dienst of vergunning. Uit de begroting blijkt dat er een kans ligt om de inkomsten van Waalre met circa €350.000 te optimaliseren: de kosten die we maken voor vergunningen, aanvragen en administratieve handelingen worden nu nog niet volledig terugverdiend. Hier kunnen we dus veel kosten besparen.

Wij vinden het eerlijker om eerst de leges te optimaliseren voordat we de OZB verhogen. Die leges moeten meer kostendekkend worden.

*Daarom dienen we een amendement in om de opbrengst van de leges met € 150.000 te verhogen. Zo bereiken we dat de leges uiteindelijk 90% van de werkelijke kosten gaan dekken.*

Kortom, D66 Waalre wil dat onze gemeente verstandig met geld omgaat, vooruit durft te kijken en haar inwoners vertrouwt.

Laten wij in Waalre kiezen voor een gemeente die durft te investeren in mensen. Die innoveert met een duidelijk doel. Die structureel samenwerkt in plaats van duur inhuurt. En die de lasten voor inwoners niet onnodig laat stijgen.

We hebben onze voorstellen doorgerekend in het keuzemenu en dit geeft een sluitende begroting. Het kan wél. Ook in Waalre.

*En voor de verlaging van de geplande verhoging van de OZB met ruim 3 %, dienen we een amendement in.*

Dank u wel voorzitter.